

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ - ΣΥΖΗΤΗΣΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ: Η κα Σταθούλια έχει το λόγο.

Θ. ΣΤΑΘΟΥΛΙΑ: Νομίζω ότι η τοποθέτηση του Μιχάλη είναι σωστή ως προς την αρχή της, ως προς το γενικό πλαίσιο. Αλλά για τις σημερινές συγκυρίες, Μιχάλη, τη Mercedes την πήραμε να πάμε να πάρουμε ντομάτες μέσω των ΕΠΕΑΕΚ. Δηλαδή, έχουμε ένα πλούσιο πρόγραμμα, η κάθε βιβλιοθήκη έχει δεσμευτεί να κάνει κάτι το οποίο είναι πλούσιο. Ποτέ δεν το σκεφτήκαμε πριν από 10 χρόνια, και τώρα το 'χουμε μπροστά μας. Πρέπει να καταναλώσουμε χρήματα. Δεσμευτήκαμε να το κάνουμε, να "απορροφήσουμε χρήματα", το λέμε, να καταναλώσουμε. Με όποια μορφή έχουμε δεσμευθεί επί των δράσεων, επί των πακέτων των παραδοτέων και, ως εκ τούτου, αυτά τα χρήματα πρέπει να απορροφηθούν. Αρχή πρώτη!

Η οικονομία δεν έγινε στην πρόβλεψη της βιωσιμότητας του Έργου. Δηλαδή, δε σκέφτηκε φαντάζομαι ο συγγραφέας αυτού του συλλογικού Έργου, αν το πούμε συλλογικό, ότι μετά το 1999 κάποιος πρέπει να τροφοδοτεί την πολυτέλεια που δημιούργησε το ΕΠΕΑΕΚ των 3 προηγούμενων χρόνων. Επ' αυτού η ερώτηση του Κώστα του Βουδούρη είναι πάρα πολύ σωστή. Έχουμε θέμα βιωσιμότητας, δε μπορούμε να το αγνοήσουμε. Τα ΕΠΕΑΕΚ άνοιξαν τα προβλήματα, τους ασκούς του Αιόλου. Για να δούμε πώς θα τους κλείσουμε.

Θέμα πρώτο για εμένα: Θα 'λεγα ναι στην πρόταση του Κώστα του Βουδούρη, γιατί πια φύγαμε από τα σχήματα τα φιλελεύθερα, άλωση του πανεπιστημίου από την αγορά, κλπ. Δεν έχουμε τέτοιους φόβους πια. Όχι γιατί δεν είμαστε αρκετά αριστεροί, αλλά γιατί δεν έχουμε κανένα λόγο να υπηρετήσουμε τέτοιους φόβους. Ναι! Θα 'λεγα ναι στις smart cards ή όπως αλλιώς και αν λέγονταν, εάν ήταν η απάντηση στο πρόβλημα, Κώστα. Φοβάμαι ότι δεν είναι. Η απάντηση, τουλάχιστον όπως προσπαθώ να την προσδιορίσω εγώ, αλλά δεν έχω και πολλούς συνομιλητές, γιατί δεν τα ανοίξαμε ποτέ αυτά τα ζητήματα, είναι η αρχή ότι η πληροφορία δεν είναι μιας χρήσης.

Εάν υιοθετήσουμε αυτήν την αρχή, ότι η πληροφορία έχει πολλαπλές χρήσεις και πολλαπλούς τελικούς χρήστες, σημαίνει ότι κάθε φορά που παίρνουμε κάτι και το δίνουμε στον τελικό χρήστη, το κρατάμε για να το ξαναδώσουμε σε άλλους χρήστες. Ίσως το εμπλουτίσουμε δια του χρόνου, αλλά το κρατάμε. Αν υπηρετήσουμε αυτήν την αρχή, τι σημαίνει; Ότι εγώ, όταν θα σκεφτώ το electronic document delivery, θα πρέπει να το σκεφτώ στη μορφή ενός FTP Server για να το κρατήσω εκεί, για να πάω να το ξαναπάρω. Έτσι δεν είναι; Με συγχωρείτε. Τα δικαιώματα μπορώ να τα αγοράσω από το host, απ' το διαθέτη, έναντι μικρού ποσού για το σύνολο του

document και όχι μόνο για την εφάπαξ ad hoc χρήση του. Λέω, λοιπόν, σας έφερα ένα παράδειγμα, θα μπορούσαμε να βρούμε χιλιάδες. Αν συμφωνήσουμε στην αρχή, και αυτή θέτω ως προβληματισμό -σ' αυτήν τη συνεδρίαση δε μπορώ να μιλήσω περισσότερο- είναι, και ούτε έχω κάτι περισσότερο να πω, η αρχή ότι η πληροφορία δεν είναι μιας χρήσης και δεν απευθύνεται σ' έναν τελικό χρήστη. Ευχαριστώ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ: Η κα Τοράκη έχει το λόγο.

Κ. ΤΟΡΑΚΗ: Απλά να μεταφέρω την εμπειρία μου από το Τεχνικό Επιμελητήριο, επειδή τα θέματα της τιμολόγησης μας έχουν απασχολήσει κι εμάς πολύ. Γίνεται λόγος τα τελευταία χρόνια για υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας, κλπ. Νομίζω ότι και στα πανεπιστήμια μπορούν να γίνουν τέτοιες σκέψεις. Νομίζω ότι το θέμα που έβαλε ο Κώστας ο Βουδούρης για τις smart cards, για τις κάρτες τέλος πάντων -να μη χρησιμοποιώ ξένες λέξεις- φαντάζομαι εννοείς, Κώστα, όχι με την κάθε χρήση. Εννοείς ότι γίνεσαι μέλος της βιβλιοθήκης, αν πληρώσεις π.χ. 500 ή 1.000 δρχ.

Αυτό το σκεπτικό το 'χουμε σκεφτεί κι εμείς. Μπορεί να είναι μικρό το έσοδο που παίρνεις από μια τέτοια υπηρεσία, αλλά θεωρούμε, έχουμε σκεφτεί ότι είναι θέμα ψυχολογίας και νοοτροπίας του χρήστη, πώς βλέπει την υπηρεσία. Έγινε λόγος πριν για σπατάλη στη χρήση των υπηρεσιών και των πληροφοριών. Υπάρχει ένα θέμα, δηλαδή πρέπει να το δούμε και αυτό. Βέβαια, ειδικά στα πανεπιστήμια, επειδή μιλάμε για δωρεάν παιδεία, επειδή μιλάμε για φοιτητές, κλπ., ίσως τα πράγματα είναι λιγότερο εύκολα απ' όσο είναι σε άλλους χώρους.

Εμείς πάντως και τις υπηρεσίες πρόσβασης σε on-line βάσεις δεδομένων τις χρεώνουμε με χρονοχρέωση, και τις υπηρεσίες πρόσβασης σε CD-ROM τις χρεώνουμε. Δε χρεώνουμε την αναζήτηση στην οθόνη. Χρεώνουμε όμως την εκτύπωση και την αποθήκευση σε δισκέτα. Και το ζήτημα είναι πώς θα γίνει, όταν τα CD-ROM, όπως κάνει το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, είναι στο δίκτυο. Ευχαριστώ.

ΜΙΑ ΣΥΝΕΔΡΟΣ: Συγγνώμη, δεν είμαι πολύ μέσα στα πράγματα. Για δικιά μου ενημέρωση. Υπάρχει από το νομοθέτη η δυνατότητα σε ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες να χρεώνουν υπηρεσίες; Δεν υπάρχει, απ' όσο ξέρω τουλάχιστον.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ: Όχι, δεν υπάρχει. Είναι απόφαση εσωτερική, φαντάζομαι, που λαμβάνεται.

Ι. ΚΑΨΟΠΟΥΛΟΣ: Βεβαίως, υπάρχει η δυνατότητα δια μέσου της Επιτροπής Ερευνών να εισπράττει χρήματα η Βιβλιοθήκη.

Γ. ΖΑΧΟΣ: Έχω την αίσθηση ότι η απάντηση στο ερώτημα σας είναι ότι δεν υπάρχει νομικό δικαίωμα, το να χρεώνεις συγκεκριμένα και να κόβεις και τιμολόγιο και να παρέχεις υπηρεσίες με σαφή τρόπο. Προφανώς δημιουργούνται ανάγκες, τις ανέφερα προηγουμένως, ότι υπάρχουν ζητήματα στα οποία εισπράττει χρήματα για τα φωτοτυπικά για παράδειγμα. Αυτό το οποίο τόνισα και πιστεύω να έγινε κατανοητό είναι ότι τα έσοδα, τα οποία

μπορεί να έχεις από πραγματικές λειτουργίες αυτής της μορφής, θα είναι ελάχιστα για να μπορέσεις να μιλήσεις για βιωσιμότητα της βιβλιοθήκης μέσα από τέτοιες διαδικασίες.

Σας είπα ότι στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων τη χρήση βιβλιογραφικών βάσεων δεδομένων τη χρεώνουμε. Άρθρα τα οποία φέρνουμε από άλλες βιβλιοθήκες τα χρεώνουμε, διότι και η άλλη βιβλιοθήκη θα μας χρεώσει. Ως διαχειριστικό τρόπο, αυτό το οποίο κάναμε είναι ότι έχουμε κάνει ένα πρόγραμμα στην Επιτροπή Ερευνών, σύμφωνα με το οποίο όλα τα έσοδα αυτά πηγαίνουν εκεί, με σκοπό να καλύψουμε αναλώσιμα για τις συγκεκριμένες υπηρεσίες. Δηλαδή για τα φωτοτυπικά, για να πληρώσουμε το τιμολόγιο του host που θα μας έρθει για τις αναζητήσεις, γι' αυτές τις λειτουργίες. Αλλά, για το όνομα του Θεού! Μη φανταστείτε ποτέ, νομίζω ότι είναι παντελώς λάθος αυτό, οι βιβλιοθήκες της Μεγάλης Βρετανίας που έχουν πραγματική λειτουργία βιβλιοθήκης με μεγάλη χρήση και με φωτοτυπικά, που να δουλεύουν από το πρωί μέχρι το βράδυ, ζήτημα αν καλύπτουν το 10% του προϋπολογισμού τους. Πολύ αμφιβάλλω, μπορώ να σας φέρω στατιστικά στοιχεία συγκεκριμένα μέσα από τέτοιες διαδικασίες.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ: Ο κ. Κεχαγιάς έχει το λόγο.

Χ. ΚΕΧΑΓΙΑΣ: Σχετικά με την εισπραξη, ήθελα να επισημάνω ότι ακόμα και οι τακτικοί προϋπολογισμοί των ιδρυμάτων δεν μας παρέχουν την ευελιξία να εισπράξουμε χρήματα, γιατί αν κάτι κοστολογήσουμε σε κάποιον, κανονικά πρέπει να πάει στην Τράπεζα Ελλάδος να καταθέσει, και καταλαβαίνετε ότι δεν είναι το ποσό των 5.000 ή 10.000 δρχ. όσο η διαδικασία, το να πας στην Τράπεζα Ελλάδος να καταθέσεις τα χρήματα στον τακτικό προϋπολογισμό. Βέβαια, υπάρχει η διαδικασία του Ειδικού Λογαριασμού που χρησιμοποιείται άτυπα, τυπικά σ' αυτές τις περιπτώσεις, να εισπραχθούν χρήματα από τέτοιες πηγές.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ: Ο κ. Βουδούρης έχει το λόγο.

Κ. ΒΟΥΔΟΥΡΗΣ: Η χρέωση των υπηρεσιών ήταν ένα παράδειγμα από το πού μπορεί να βρουν οι βιβλιοθήκες χρήματα. Διότι μέχρι στιγμής εγώ δεν έχω ακούσει καμία απάντηση στο ερώτημα τι θα γίνει μετά το 2000. Αυτό είναι βασικό. Αυτή τη στιγμή εμείς, ως Πανεπιστήμιο της Αθήνας, έχουμε 26 ανθρώπους, 26 βιβλιοθηκονόμους, 4 διοικητικούς....

Γ. Κ. ΖΑΧΟΣ: Αυτό το ερώτημα θα το απαντήσει η πολιτική ηγεσία, που θα καθορίσει πολιτική για τα πανεπιστήμια.

Κ. ΒΟΥΔΟΥΡΗΣ: Όταν θα έρθει η ώρα! Κατά συνέπεια εγώ, όταν ερωτώ-μαι από τους ενδιαφερόμενους τι πρόκειται να συμβεί μετά το 2000, θα απαντώ έτσι! Θα τους παραπέμπω στην Κυβέρνηση. Εντάξει!
(Διάλογος μεταξύ κ. Βουδούρη κ. Ζάχου εκτός Πρακτικών)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ: Αν μου επιτρέπετε κι εμένα μια παρέμβαση, επειδή ακριβώς έπρεπε αφενός στο τεχνικό δελτίο να απαντήσουμε πώς βλέπουμε τη βιωσιμότητα του Έργου, για να στέκεται το τεχνικό μας δελτίο, και είπαμε

όλοι ότι απλώς αλλάζουμε την υποδομή και ότι έχουμε τώρα ένα μπουμ υλικού και νέων υπηρεσιών που χρειάζεται έξτρα κόσμος, αλλά παράλληλα επιμορφώνουμε το προσωπικό, που ήδη υπηρετεί, και για να 'ναι σε θέση μετά, όταν πάνουν τα χρήματα να εισρέουν, πάνουν τα βιβλία να έρχονται, πάνουν τα CD-ROM να έρχονται, να υπάρχουν παγιωμένες καταστάσεις, τις οποίες θα μπορούν να χειριστούν πλέον οι επιμορφωμένοι υπάλληλοι των βιβλιοθηκών. Το ένα είναι αυτό.

Σε ερώτηση μου στον κ. Πρύτανη για την αγωνία μου τι θα κάνουμε μετά το 2000, "τώρα πάμε πάρα πολύ καλά, αλλά μετά τι θα κάνουμε;", είπε: "Έλα βρε παιδί μου! Ποτέ δε φεύγουν αυτοί οι άνθρωποι που μπαίνουν στο Πανεπιστήμιο!". Σε ερώτηση μου στον κ. Πατσέα "τι γίνεται το 2000, κ. Πατσέ-α;", "Θα υπάρξει συνέχεια. Μην ανησυχείς, δεν πρόκειται να φύγουν!". Γι' αυτό λέω... Και όταν το 'πα στην αρχή, ο κ. Βουδούρης δεν το κατάλαβε. Είπα ότι μόνο προφητικά μπορούμε να μιλήσουμε για τη βιωσιμότητα του Έργου. Ο καθένας μας, όταν υπέβαλε το Τεχνικό Δελτίο, είχε γράψει κάτι μέσα, γιατί έπρεπε οπωσδήποτε να το γράψει και το Υπουργείο το θεωρούσε και πολύ σοβαρή πληροφορία μάλιστα για την αξιολόγηση της πρότασης.

Η λογική είναι ότι δημιουργούμε σύγχρονες βιβλιοθήκες, οι οποίες θα μπορούν να δουλέψουν με το προσωπικό που υπάρχει σήμερα. Εγώ προσωπικά δε δημιουργώ ελπίδες ούτε στο προσωπικό που 'χουμε πάρει από το Ε-ΠΕΑΕΚ ούτε στον εαυτό μου. Κατά βάση βέβαια, ελπίζω σ' ένα νόμο Πε-πονή ή σ' ένα νόμο δεν ξέρω κι εγώ τι. Αλλά την απάντηση όντως μόνον η πίεση των πανεπιστημιακών αρχών προς το Υπουργείο ή μια γενικά θεό-σταλτη βούληση του Υπουργείου μπορεί να τη δώσει.

Η κα Ζαχιώτη έχει το λόγο.

Ν. ΖΑΧΙΩΤΗ: Νομίζω ότι βάζουμε μπροστά μας ένα μπαμπούλα τόσο απειλητικό! Δε νομίζω ότι είναι τόσο πια το πρόβλημα. Κατ' αρχήν, με όλα αυτά τα χρήματα που παίρνουμε τώρα κάνουμε και κάποια έργα υποδομής, κάνουμε κάποιες δουλειές, δηλαδή όλα αυτά τα αναδρομικά που είχαμε να κάνουμε. Τα πανεπιστήμια δε διαθέτουν καθόλου χρήματα; Όσο θα χρειάζονται τις βιβλιοθήκες, θα τις έχουν τις βιβλιοθήκες.

Νομίζω ότι η παιδεία βάζει, δρομολογεί αλλαγές σε όλα τα επίπεδα. Δημιουργεί Ανοιχτό Πανεπιστήμιο, κάνει τόσες αλλαγές. Δηλαδή, να πούμε τώρα τι θα γίνει το 2000; Αυτές οι αλλαγές συνδέονται όλες μ' ένα κοινοτικό πρόγραμμα; Είμαστε στην Ευρώπη και χρηματοδοτούνται 11 χώρες, όπως χρηματοδοτούμεθα κι εμείς μέσα σ' αυτό το πρόγραμμα. Λοιπόν, δεν μπορεί να υπάρχει ο γκρεμός για εμάς. Μη βάζουμε παγίδες ή μπαμπούλες που, τέλος πάντων, δεν είναι απόλυτα έτσι τα πράγματα.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ: Υπάρχει κάτω από το κοινό άλλη τελευταία ερώτηση; Να δώσουμε την προτεραιότητα στον κ. Τσόλα.

Ο. ΤΣΟΛΑΣ: Ουσιαστικά απαντήσατε στο ερώτημα μου, αλλά θέλω να θέσω υπόψη σας αυτό που είπε ο κ. Πατσέας το πρωί, ότι υπάρχει το Πρόγραμμα Σαντέρ, επομένως έχουμε εξασφαλιστεί μέχρι το 2006. Το ερώτημα

είναι τι γίνεται μετά το 2006 και όχι από το 2000 και μετά. Δηλαδή, αυτό είναι εξασφαλισμένο.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ: Ο κ. Κεχαγιάς έχει το λόγο.

Χ. ΚΕΧΑΓΙΑΣ: Να επισημάνω ότι βιωσιμότητα σημαίνει το μέλλον του προσωπικού ή, δεν ξέρω, του υπάρχοντος ή του προσωπικού το οποίο θα στελεχώσει τις βιβλιοθήκες. 25.000 προσωπικό στο ΤΕΙ Αθήνας και είχαμε μια βιβλιοθηκονόμο. Καταλαβαίνετε τι σημαίνει αυτό το πράγμα για το μέλλον ενός ιδρύματος και μιας βιβλιοθήκης που αναπτύσσεται με τα τωρινά πλαίσια.

Ξέρουμε πολύ καλά ότι αυτήν τη στιγμή συζητιούνται οργανισμοί γενικά διοικητικής μέριμνας για τα ΤΕΙ και πιθανά για τα πανεπιστήμια. Χρειάζεται πίεση από τώρα. Οι θέσεις ή η πρόσληψη προσωπικού αρχίζει σιγά-σιγά. Τα λέω αυτά επειδή ασκώ και διοίκηση συγχρόνως και η απάντηση που πολλές φορές τη δίνω κι εγώ: "Έχει ο Θεός! Έρχεται το πακέτο Σαντέρ!". Αλλά παράλληλα χρειάζονται και αυτές οι προσπάθειες, γιατί ήδη οι προσλήψεις και οι προβλέψεις θέσεων περνάνε σε άλλα πολύ υψηλότερα, πιο αγκυλωμένα πλαίσια. Θυμόμαστε όλοι το '92-'93 το προσωπικό που είχαμε με συμβάσεις - εμείς τους λέγαμε 9/μηνίτες- τους σταματούσαμε για 9 μήνες, τους ξαναπαίρναμε, τους μονιμοποιήσαμε, τους κάναμε αορίστου χρόνου.

Δεν ξέρω αν οι διαδικασίες θα είναι εύκολες στο μέλλον και με τι ευκολία θα γίνονται αυτές οι διαδικασίες. Γι' αυτό χρειάζεται προσπάθεια. Ήδη εδώ και 4 χρόνια εγώ φωνάζω "ένας βιβλιοθηκονόμος είναι αδύνατον, κάντε 5 τις θέσεις" και ουδέποτε υλοποιήθηκε επισήμως από το Υπουργείο Παιδείας, γιατί και το Υπουργείο Παιδείας όχι ότι δεν αναγνωρίζει την ανάγκη αλλά πιθανά κάπου αλλού έχει πρόβλημα.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ: Ο κ. Βουδούρης έχει το λόγο.

Κ. ΒΟΥΔΟΥΡΗΣ: Εγώ, εν πάση περιπτώσει, μεταφέρω την αγωνία του προσωπικού που έχει προσληφθεί αυτή τη στιγμή για το Έργο και όταν υπάρχει προσωπικό το οποίο βρίσκεται σε αγωνία, αντιλαμβάνεστε ποιο είναι και το επίπεδο της παραγωγικότητας του. Δε μπορεί ένας εργαζόμενος να παράγει, να αποδώσει, εάν είναι σε μια ανασφάλεια και σε θεωρητικές υποθέσεις, το 2000 το επόμενο πακέτο, το 2006, μέχρι το 2000 δε ξέρω 'γω πότε.

Άρα, κατά συνέπεια, θα πρέπει με τον έναν ή τον άλλο τρόπο -εγώ δεν απέκλεισα τον τρόπο πίεσης προς την Κυβέρνηση ή προς αυτούς οι οποίοι παίρνουν τις αποφάσεις- απλά είπα, ως ένα παράδειγμα εναλλακτικής λύσης, να χρεώσουμε τις υπηρεσίες. Ένα άλλο παράδειγμα είναι να υπάρξουν σπόνσορες, μεγάλοι σπόνσορες, μεγάλες εταιρείες οι οποίες θα αναλάβουν κομμάτια, ο ένας ν' αναλάβει να πληρώνει μέρος του προσωπικού, άλλος ν' αναλάβει να πληρώνει ένα μέρος των συνδρομών.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ: Ευχαριστώ πολύ τους γενναίους που απέμειναν. Στις 5 η ώρα όσοι θέλουν να παρακολουθήσουν την ειδική συνεδρία, παρακαλούνται να είναι σ' αυτόν το χώρο. Ευχαριστώ πολύ.